

Situația din Republica Centrafricană

Rezoluția Parlamentului European din 12 decembrie 2013 referitoare la situația din Republica Centrafricană (2013/2980(RSP))

Parlamentul European,

- având în vedere rezoluțiile sale din 17 ianuarie 2013¹ și din 12 septembrie 2013² referitoare la situația din Republica Centrafricană,
- având în vedere rezoluțiile Consiliului de Securitate al ONU nr. 2088(2013) din 24 ianuarie 2013, nr. 2121(2013) din 10 octombrie 2013 și nr. 2127(2013) din 5 decembrie 2013,
- având în vedere raportul Secretarului General al ONU din 15 noiembrie 2013 și raportul reprezentantului Secretarului General și șefului Biroului regional al ONU pentru Africa Centrală, Abou Moussa;
- având în vedere apelul la asistență lansat în adresa comunității internaționale de la tribuna ONU de către prim-ministrul centrafrican Nicolas Tiangaye;
- având în vedere scrisoarea autorităților centrafricane din 20 noiembrie 2013 prin care acestea solicită ca MISCA să fie sprijinită de forțele franceze;
- având în vedere nota de informare prezentată Consiliului de Securitate la 25 noiembrie 2013 de Vicesecretarul General al ONU, Jan Eliasson, cu privire la situația din Republica Centrafricană,
- având în vedere declarațiile Vicepreședintelui Comisiei/Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate din 21 decembrie 2012, 1 și 11 ianuarie 2013, 25 martie 2013, 21 aprilie 2013, 27 august 2013 și 5 decembrie 2013 referitoare la situația din Republica Centrafricană,
- având în vedere declarațiile comisarului UE responsabil pentru asistența umanitară și protecția civilă din 21 decembrie 2012 referitoare la izbucnirea unui nou conflict în republica Centrafricană și din 10 septembrie 2013 referitoare la agravarea crizei din Republica Centrafricană,
- având în vedere Acordul de la Cotonou revizuit,
- având în vedere înființarea, în mai 2013, a unui grup internațional de contact pentru Republica Centrafricană, care coordonează acțiunile regionale, continentale și internaționale destinate găsirii unei soluții de durată la problemele recurente ale țării,
- având în vedere reuniunea Grupului internațional de contact din 3 mai 2013 de la Brazzaville (Republica Congo), care a validat foaia de parcurs pentru tranziție și a creat

¹ Texte adoptate, P7_TA(2013)0033.

² Texte adoptate, P7_TA(2013)0389.

un fond special de asistență pentru Republica Centrafricană,

- având în vedere declarația adoptată de Grupul internațional de contact cu privire la Republica Centrafricană în cadrul celei de a treia reuniuni organizate la Bangui la 8 noiembrie 2013,
- având în vedere Statutul de la Roma al Curții Penale Internaționale (CPI) din 1998, ratificat de Republica Centrafricană în 2001,
- având în vedere Protocol facultativ la Convenția privind drepturile copilului cu privire la implicarea copiilor în conflicte armate, care a fost semnat de Republica Centrafricană,
- având în vedere declarația de presă emisă la 13 noiembrie 2013 de către Consiliul pentru pace și securitate al Uniunii Africane cu privire la situația din Republica Centrafricană,
- având în vedere adoptarea, la 10 octombrie 2013, de către Consiliul pentru pace și securitate al Uniunii Africane a unui nou concept al operațiunilor;
- având în vedere comunicatul Consiliului pentru pace și securitate al Uniunii Africane din 13 noiembrie 2013 în care acesta salută majorarea preconizată a contingentului francez pentru o mai bună susținere a MISCA;
- având în vedere rezoluția Adunării Parlamentare Paritare ACP-UE din 19 iunie 2013 privind Republica Centrafricană,
- având în vedere declarația făcută de copreședinții Adunării Parlamentare Paritare ACP-UE la 27 noiembrie 2013 la Addis Abeba (Etiopia),
- având în vedere Concluziile Consiliului UE din 21 octombrie 2013 privind Republica Centrafricană,
- având în vedere articolul 122 alineatul (5) și articolul 110 alineatul (4) din Regulamentul său de procedură,

Violențele

- A. întrucât, de la izbucnirea luptelor în Republica Centrafricană la sfârșitul lui 2012 și de la preluarea puterii de către coaliția Séléka de la fostul președinte François Bozizé în martie 2013, o situație de haos s-a instaurat în Republica Centrafricană, ceea ce provoacă un deficit grav de alimente și medicamente;
- B. întrucât elemente ale coaliției Séléka, de la victoria militară a acesteia din 24 martie 2013 și preluarea puterii, multiplică atrocitățile, violurile, crimele, violențele fizice, furturile, jafurile și alte încălcări ale drepturilor persoanelor, atât în capitală, cât și în provincii, scăpând complet de sub control; întrucât sunt folosiți tot mai mulți copii-soldați și se intensifică violențele sexuale;
- C. întrucât și alte grupuri armate comit abuzuri, unele dintre acestea declarând că îl susțin pe fostul președinte Bozizé;
- D. întrucât, de la 5 decembrie 2013, 400 de persoane și-au pierdut viața în Bangui într-o perioadă de timp de 72 de ore;

- E. întrucât acest război capătă caracteristicile unui război religios, după cum o demonstrează situația dificilă a comunităților creștine, și întrucât, în ciuda eforturilor comune depuse de liderii religioși pentru a evita un război interconfesional și a menține coexistența pașnică tradițională a diferitelor religii și comunități, situația riscă să scape de sub control dacă nu sunt întreprinse măsuri corespunzătoare;
- F. întrucât există riscul ca această situație să se propage în toată regiunea, deoarece țările învecinate vor fi afectate dacă Republica Centrafricană devine un adăpost pentru teroriști, traficanți de substanțe narcotice, jihadiști și bandiți; întrucât autoritățile din Camerun au închis temporar frontiera cu Republica Centrafricană după ce rebelii din coaliția Séléka au atacat orașul de frontieră Toktoyo și au ucis un polițist de frontieră camerunez;
- G. întrucât aceste acte de violență sunt comise de grupuri echipate cu armament modern și cu anumite tipuri de armament greu;
- H. întrucât conflictele armate devin din ce în ce mai mult autonome din punct de vedere financiar, deoarece grupările rebele, rețelele criminale, mercenarii și elitele însetate de bogăție se bazează tot mai mult pe veniturile din exploatarea resurselor naturale pentru a finanța activitățile militare;
- I. întrucât autoritățile naționale de tranziție nu sunt în măsură să stăpânească autorii violențelor și să își asume datoria de a proteja populația;
- J. întrucât actele de violență comise în Republica Centrafricană justifică o reacție de urgență prin care să se prevină crimele în masă ce amenință populația centrafricană și stabilitatea țărilor din regiune;
- K. întrucât situația din Republica Centrafricană poate crea o situație propice pentru dezvoltarea activităților criminale transnaționale (extras din rezoluția Consiliului de Securitate al ONU);

Siguranța

- L. întrucât, deși în Republica Centrafricană au fost desfășurate forțe ale Comunității Economice a Statelor din Africa Centrală (ECCAS) cuprinzând 1 300 de militari, acestea nu au fost în măsură să prevină instalarea în țară a unei situații de dezordine;
- M. întrucât, prin Rezoluția sa nr. 2127(2013) adoptată cu unanimitate, Consiliul de Securitate al ONU a autorizat intensificarea acțiunilor militare desfășurate de forțele franceze și africane pentru a restabili securitatea și a proteja populația civilă din Republica Centrafricană, a impus un embargo asupra armamentului și a solicitat Națiunilor Unite să pregătească o eventuală misiune de menținere a păcii;
- N. întrucât, la 26 noiembrie 2013, Generalul Jean-Marie Michel Mokoko (Congo) a fost numit reprezentant special al Uniunii Africane în Republica Centrafricană și șef al forțelor africane desfășurate în această țară (MISCA);
- O. întrucât MISCA se va putea desfășura pentru o perioadă de 12 luni, sub rezerva unei revizuiri la șase luni, având ca misiune protecția populației civile, restabilirea ordinii și securității, stabilizarea țării și facilitarea canalizării ajutoarelor umanitare;

- P. întrucât desfășurarea unei operațiuni a ONU de menținere a păcii, solicitată de Uniunea Africană și preconizată în Rezoluția nr. 2127 a Consiliului de Securitate al ONU, ar putea asigura o finanțare constantă a operațiunii;
- Q. întrucât, conform raportului Secretarului General al ONU, operațiunea ONU ar trebui să mobilizeze între 6 000 și 9 000 de „căști albastre” pentru a fi eficace;

Drepturile omului

- R. întrucât destrămarea ordinii publice și a securității în Republica Centrafricană provoacă o catastrofă umanitară și prezintă un pericol semnificativ pentru securitatea în regiune;
- S. întrucât uciderea civililor, incendierea caselor și distrugerea infrastructurii de bază au determinat exilul unui număr de 500 000 dintre cei 4,6 milioane de locuitori ai țării;
- T. întrucât, la 4 septembrie 2013, procurorul Tribunalului Bangui a cerut o pedeapsă cu închisoarea de 10 ani pentru cei 24 de foști rebeli Séléka aduși în fața justiției în primul proces care a avut ca obiect abuzurile comise în Republica Centrafricană;
- U. întrucât multe dintre persoanele care au comis încălcări ale drepturilor omului și crime de război nu au fost urmărite în justiție; întrucât acest lucru promovează o atmosferă de impunitate și favorizează comiterea de noi crime;

Situația umanitară

- V. întrucât recenta Evaluare Urgentă a Securității Alimentare (EFSA) a demonstrat că 484 000 de persoane din țară se supun unui risc de insecuritate alimentară;
- W. întrucât, din cauza insecurității și a nivelului de finanțare insuficient în raport cu amploarea crizei, organizațiile umanitare sunt prezente numai în orașe;
- X. întrucât 70% din copii nu mai frecventează școala din cauza instabilității;
- Y. întrucât Uniunea Europeană își continuă dialogul periodic cu Republica Centrafricană și rămâne cel mai important donator al acestei țări, crescând ajutorul umanitar acordat cu 8 milioane EUR, acesta atingând 20 de milioane EUR; întrucât acest ajutor al UE nu este suficient, fiind necesară implicarea altor parteneri internaționali;

Dezvoltarea

- Z. întrucât gradul de complexitate al crizei impune o reacție globală și coerentă, integrată și multidimensională, problemele neputând fi rezolvate numai printr-o intervenție militară;
- AA. întrucât este important să se elaboreze o abordare extinsă și cuprinzătoare, care să țină seama de legăturile ce există între administrarea resurselor naturale din Republica Centrafricană, pacea, securitatea și dezvoltarea, în vederea realizării unei soluții de durată;
- AB. având în vedere necesitatea unui ajutor economic internațional important;
- AC. având în vedere decizia luată de Procesul Kimberley de suspendare a RCA;

AD. Întrucât, în ciuda situației incerte din RCA, UE nu a suspendat niciodată cooperarea pentru dezvoltare cu această țară și rămâne cel mai mare donator de ajutor umanitar; întrucât, la 5 decembrie 2013, UE a oferit 50 de milioane EUR pentru Misiunea internațională sub conducere africană de asistență pentru RCA, pentru a contribui la stabilizarea țării și la protecția populațiilor locale, precum și pentru a crea condițiile care ar permite furnizarea de asistență umanitară și reforma sectorului securității și al apărării;

Violențele

1. condamnă ferm încălcările grave ale dreptului umanitar și numeroasele încălcări ale legislației privind drepturile omului, în special de către foste grupuri ale Séléka și miliții, în special cele cunoscute drept „anti-balaka”, care includ execuții extrajudiciare, execuții sumare, dispariții forțate, arestări și detenții arbitrare, tortură, violență sexuală și pe criterii de gen și recrutarea copiilor-soldați; își exprimă profunda îngrijorare cu privire la noua dinamică de violențe și represalii care domnește în RCA și care riscă să degeneze într-o situație incontrollabilă, implicând cele mai grave crime potrivit dreptului internațional, cum ar fi crime de război și crime împotriva umanității; este la fel de îngrijorat în ceea ce privește posibilul efect de propagare, care amenință să destabilizeze întreaga regiune;
2. își reiterează profunda îngrijorare cu privire la situația din RCA, caracterizată printr-o totală încălcare a legii și o absență a statului de drept; condamnă violențele recente, care au erodat și mai mult serviciile cele mai de bază din țară și au agravat situația umanitară deja dezastruoasă, care afectează întreaga populație;
3. salută, în acest context, decizia Consiliului de Securitate al ONU privind embargoul asupra armelor împotriva RCA;

Siguranța

4. salută adoptarea rezoluției Consiliului de Securitate al ONU nr. 2127 (2013) potrivit capitolului VII din Carta Națiunilor Unite și solicită implementarea rapidă a acesteia, pentru a feri populația RCA de violențe și insecuritate suplimentare;
5. salută desfășurarea rapidă de trupe militare franceze conform autorizației Consiliului de Securitate al ONU, precum și eforturile acestora de a pune capăt violenței, de a proteja populația civilă și de a dezarma milițiile;
6. aduce omagiu celor doi soldați francezi angajați de partea forțelor africane și uciși în prima zi a misiunii lor de protecție a populației civile din RCA;
7. salută eforturile internaționale aflate în desfășurare ce vizează reinstaurarea ordinii, inclusiv consolidarea forței de menținere a păcii MICOPAX a ECCAS și reconfigurarea acesteia în forța de menținere a păcii Misiunea internațională de sprijin pentru Africa Centrală (MISCA) aflată în responsabilitatea Uniunii Africane;
8. solicită comunității internaționale să aducă toate contribuțiile necesare, în termeni financiari, de trupe și de altă natură, în vederea intensificării prezenței internaționale în domeniul securității, preponderent africană, și să asigure implementarea mandatului acesteia; salută, în acest context, furnizarea de 50 de milioane EUR de către UE pentru a sprijini AFISMA-CAR;

9. regretă ritmul lent de implementare a operațiunii de menținere a păcii a Națiunilor Unite și timpul necesar Consiliului de Securitate pentru a acorda un mandat în conformitate cu capitolul VII din Carta Națiunilor Unite;
10. consideră, de asemenea, necesară abordarea consecințelor conflictelor, în special prin reforma forțelor armate și a forțelor de securitate, demilitarizare, demobilizarea și reintegrarea foștilor combatanți, în conformitate cu rezoluția Consiliului de Securitate al ONU nr. 2121 (2013), repatrierea refugiaților, întoarcerea persoanelor strămutate intern la domiciliu și punerea în aplicare a unor programe de dezvoltare viabile;
11. solicită Consiliului Uniunii Europene să analizeze posibilitatea unor acțiuni de formare și sprijinire a MISCA, așa cum a procedat în cazul AMISOM, pentru a crește capacitatea forțelor africane de a gestiona singure planificarea și desfășurarea operațiunilor de securizare;
12. observă că recentele crize din Mali și RCA reflectă necesitatea ca continentul african să dobândească o capacitate continentală de securitate adecvată; solicită, în acest sens, UE și statelor membre să intensifice sprijinul în vederea implementării efective a Capacității africane de reacție imediată la crize (Caric), creată în iunie 2013, corolar indispensabil al operaționalizării rapide a Forței africane de intervenție rapidă (FAA) a Uniunii Africane, prevăzută inițial pentru 2010;
13. solicită consolidarea cooperării regionale în cadrul luptei împotriva „Armatei de Rezistență a Domnului”;

Drepturile omului

14. subliniază că nu ar trebui să existe impunitate pentru cei care au comis încălcări grave ale drepturilor omului și ale dreptului umanitar internațional; solicită ca cei care au comis astfel de acte să fie raportați, identificați, urmăriți în justiție și pedepsiți în conformitate cu dreptul penal național și internațional; subliniază, în acest sens, că situația din RCA a fost deja adusă în fața CPI și că, în conformitate cu statutul Curții, nu există nici un termen de prescripție pentru genocid, crime împotriva umanității și crime de război și salută declarația făcută la 7 august 2013 de procurorul CPI;
15. solicită adoptarea urgentă de măsuri de combatere a violenței împotriva femeilor și a fetelor, garantarea protecției acestora și încetarea impunității pentru cei care au comis astfel de crime;
16. salută, în special, instituirea de către Consiliul de Securitate al ONU a unei comisii de anchetă pentru a investiga rapoartele privind încălcări ale dreptului umanitar internațional și ale drepturilor omului, comise în RCA de către toate părțile începând cu ianuarie 2013; solicită tuturor părților să coopereze pe deplin cu această comisie, pentru a garanta că autorii acestor acte odioase sunt trași la răspundere;
17. încurajează cooperarea deplină cu Comitetul de sancțiuni instituit prin rezoluția Consiliului de Securitate al ONU nr. 2127 (2013);
18. solicită autorităților din RCA să-și respecte obligațiile din Statutul de la Roma al Curții Penale Internaționale, la care țara lor a subscris;

19. solicită menținerea obligațiilor naționale și internaționale în ceea ce privește interzicerea recrutării și utilizării copiilor în cadrul forțelor armate și al grupurilor armate;

Situația umanitară

20. salută realizarea unui pod aerian umanitar de către UE, prin zborurile ECHO - serviciul de transport aerian umanitar - începând cu 9 decembrie, pentru a intensifica eforturile internaționale de stabilizare a RCA, garantând că ajutorul umanitar ajunge la cei care au nevoie disperată de acesta; salută eforturile serviciului extern și ale Comisarului pentru ajutor umanitar în cadrul reacției lor rapide la situație;
21. solicită comunității internaționale să acorde în continuare RCA prioritate în cadrul agendei sale și să sprijine această țară fragilă; subliniază, în acest context, că comunitatea umanitară trebuie, de asemenea, să își mențină angajamentul față de RCA, în ciuda actualei situații politice și de securitate, și să aloce resurse adecvate pentru a răspunde la criza medicală și umanitară prin care trece această țară; este îngrijorat cu privire la accesul umanitar restricționat și condamnă atacurile împotriva lucrătorilor umanitari; solicită tuturor părților implicate în conflict, și în special Séléka, să permită accesul sigur și neobstrucționat pentru organizațiile umanitare și de ajutorare;
22. salută sprijinul mai mare al UE pentru rezolvarea crizei umanitare din RCA și solicită UE și statelor sale membre, ca donatori principali în această țară, să-și îmbunătățească coordonarea cu alți donatori și instituții internaționale, pentru a răspunde adecvat nevoilor umanitare urgente și a ușura suferința populației din RCA;

Dezvoltarea

23. solicită Grupului internațional de contact pentru RCA să furnizeze RCA sprijinul financiar necesar pentru a realiza o dezvoltare economică viabilă, pentru a restabili o administrație publică și servicii publice funcționale și pentru a crea instituții democratice funcționale, capabile să protejeze cetățenii;
24. insistă asupra faptului că o soluție politică cuprinzătoare, care să includă distribuirea echitabilă a veniturilor prin bugetul de stat, este vitală pentru soluționarea crizei și facilitarea unei dezvoltări sustenabile a regiunii;
25. condamnă exploatarea ilegală a resurselor naturale din RCA;
26. consideră că transparența și controlul public asupra sectorului minier sunt cruciale pentru gestionarea eficientă a activităților miniere și pentru punerea la dispoziția publicului a activităților și veniturilor întreprinderilor miniere și de export;
27. solicită adoptarea unor măsuri, cu sprijinul comunității internaționale, pentru a consolida eforturile de soluționare a crizei politice și a crea un sistem judiciar și o infrastructură administrativă, acordând prioritate maximă restabilirii serviciilor de bază în domeniile justiției, asistenței medicale și educației; solicită adoptarea de măsuri pentru a garanta și promova dreptul la educație și solicită guvernului să își intensifice eforturile în vederea implementării Planului de acțiune privind educația pentru toți;
28. condamnă distrugerea patrimoniului național, în special braconajul (rezoluția Consiliului de Securitate al ONU);

Procesul politic

29. își reafirmă sprijinul față de suveranitatea, unitatea și integritatea teritorială a RCA;
30. solicită autorităților din RCA să implementeze fără întârziere acordurile privind tranziția politică pentru a permite organizarea de alegeri și reîntoarcerea la ordinea constituțională până în februarie 2015;
31. își reafirmă sprijinul față de primul ministru Nicolas Tiangaye, care beneficiază de sprijinul comunității internaționale;
32. solicită reconstituirea serviciului civil din RCA, în vederea organizării de sondaje de opinie credibile și necontestate, pentru a orienta țara în continuare pe drumul democrației; observă că, în ciuda eforturilor primului ministru Tiangaye, structurile și controlul de stat au fost erodate până la dispariție; încurajează participarea societății civile la dezbaterile privind viitorul RCA;
33. insistă asupra faptului ca autoritățile de tranziție să asigure participarea deplină a femeilor la toate fazele procesului (rezoluția Consiliului de Securitate al ONU);
34. salută faptul că ONU s-a angajat să „urmărească îndeaproape gestionarea tranziției”;

o

o o

35. încredințează Președintelui sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului, Comisiei, VP/ÎR Catherine Ashton, Consiliului de Securitate al ONU, Secretarului General al ONU, instituțiilor Uniunii Africane, ECCAS, Adunării Parlamentare ACP-UE și statelor membre ale UE, precum și Consiliului Național de Tranziție al Republicii Centrafricane.